

voice

Hvilke historier om
Amundsen fenger unge?

AMUNDSENS HJEM

DESEMBER 2019
MUSEENE I AKERSHUS

BAKGRUNN

Roald Amundsens hjem står slik det ble forlatt av Amundsen i 1928 og er i dag et museum for besøkende. Huset skal gjennom prosjektet «Amundsens hjem» digitaliseres slik at flere kan ta del i Amundsens historie og liv – uavhengig av å dra ut til det fysiske huset plassert i Oppegård kommune i museets åpningstider.

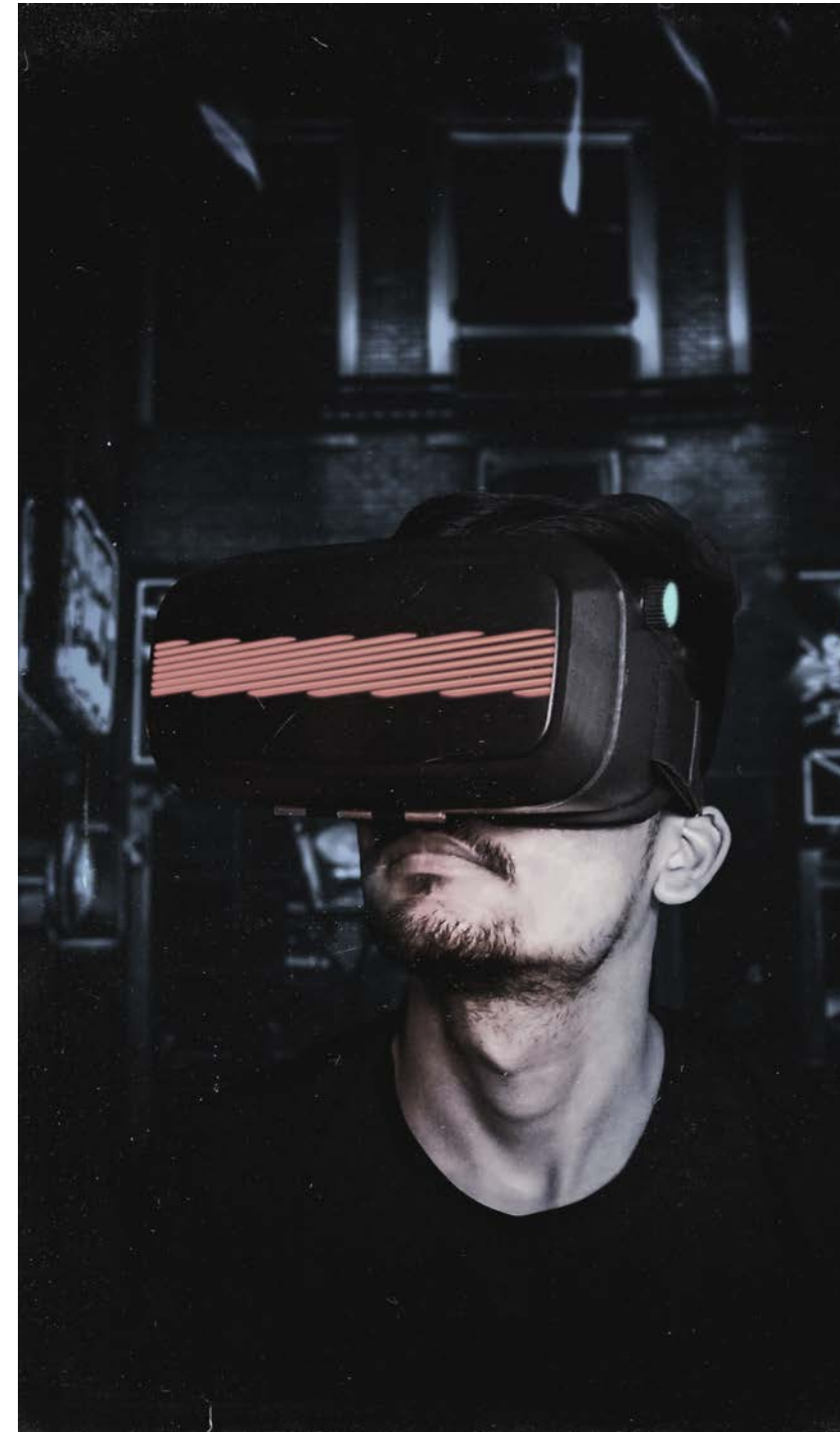
Amundsens hjem skal digitaliseres på tre måter:

- AR: gjør det mulig å se historien gjennom mobiltelefonen når man er fysisk plassert utenfor huset, også når museet er stengt.
- VR: Gjør det mulig å ta med Amundsens hjem ut i klasserom der elevene kan oppleve Amundsens hjem og han historie gjennom VR-briller
- Nettportal: En løsning som gjør det mulig å bli kjent med Amundsen hjemme

«Ved å gjøre dette vil Amundsens hjem gi publikum mulighet til å utforske en tidligere relativt ukjent arkiv- og gjenstandssamling. Prosjektet har en unik autensitet, ved at publikum vil kunne utforske primærkilder på en helt ny og moderne måte. Ved å gi tilgang til slike historiske kilder vil prosjektet kunne legge til rette for videre fordypning i problemstillinger knyttet til utforskning av polare strøk fra historisk og moderne tid.»
(hentet fra søknad til AFK).

Det er mange historier som skal fortelles gjennom de digitale løsningene. Alt fra hvordan Amundsen var, hvem han omga seg med, til pingvinene på Antarktis og andre spennende ting som omhandler polferd. For å vite **hvilke historier fra Amundsens liv som engasjerer det unge publikummet**, og dermed hvilke historier som skal prioriteres, er det ønskelig å teste dette i Yoice. I tillegg teste konseptet og ideen på et overordnet nivå.

Hva er det ved denne løsningen som engasjerer de unge? Hva er det viktig å tenke på i utviklingen av prosjektet og de digitale løsningene? Hva må de legge vekt på for å fange interessen til det unge publikummet – både når det gjelder historiene som skal fortelles og kommunikasjonen som skal gjøres når løsningen er ferdig?

MÅLGRUPPE OG METODE

Målgruppe

- Alder: 15-23 år
- Bosted: Akershus med spredning. Sikre noen fra Oppegård og omegn
- Kjønn: 50/50
- Innvandring: Innvandringsbakgrunn representert
- Kjennskap til Roald Amundsen/interesse for historie: Vi kartlegger kjennskap til Roald Amundsen og interesse for historie i rekrutteringen. Vi sikrer at vi får en spredning i grad av interesse for historie, samt at alle har hørt om Roald Amundsen før – med en spredning på kunnskapsnivå.

Antall: 20 unge fordelt på to onlinegrupper

Dato: 10. desember 2019

Chats

I onlinegrupper samles et utvalg av målgruppen i et digitalt «chatterom». En moderator fra Opinion "chatter" med personene i 75 minutter om et bestemt tema. En samtaleguide er laget på forhånd. Det er vanlig å gjennomføre to grupper på samme tema/guide, blant annet for å få nok deltakere i tale, samt at den ene gruppen fungerer som en «kontrollgruppe».

Metoden er svært godt egnet til unge da det ikke krever fysisk oppmøte og de kan delta via mobiltelefonen. Onlinegrupper får gode tilbakemeldinger fra brukerne – de opplever det gøy og interessant å lese hva andre mener.

Stimuli tilsendt på forhånd

Mail til respondentene for å be dem om å lese gjennom dokumentet «Amundsens siste dagbok» før chatten:

I chatten skal vi blant annet snakke om en måte å formidle historier om Amundsens liv. Derfor er det viktig at du før chatten har sett på eksempelet som ligger vedlagt. Les grundig forklaringen i starten. Det som ligger i dokumentet er ikke visualisert og er fortsatt på et skisse-nivå. I starten ligger det en lenke på hvordan dette er tenkt å visualiseres. Se for deg dette når du leser.

Les gjennom hele dokumentet.

*I chatten skal vi blant annet prate om hva du synes om historien og denne måten å få innblikk i Amundsens liv. Hva synes du om å lese dette? Hva tenker du om dette som en måte å lese om Amundsens liv på? Dette er **ikke en test** så du må ikke huske detaljer fra historien men **vi er nysgjerrige på hva du synes om innholdet og måten historien er skrevet på og bygget opp**. Husk at dette kun er en skisse og det vil presenteres digitalt og visuelt når det er ferdig.*

3 viktigste *innsikter og funn*

1

Målgruppens kunnskap om Roald Amundsen begrenser seg til overflatekunnskap hos de fleste, og de har svært lav eller ingen kjennskap til Amundsens hjem. Når det er sagt, er det flere aspekter ved Amundsen som vekker interesse hos målgruppen. De er nysgjerrige på å få vite mer om livet hans, mer om polferdene og hva han tenkte og erfarte under disse.

2

Å digitalisere hjemmet er først og fremst en fin måte å lære om Amundsen på i skolesammenheng fremfor «den kjedelige undervisningen» de kjenner til fra før. Målgruppen har nesten kun positive ting å si om konseptet, og spesielt trekker de frem opplevelsen med VR-brillene samt en forbedret versjon av AR (mulighet for å gjøre det inne i huset og i klasserommet) som det mest spennende.

3

Til tross for at de uttrykker nysgjerrighet og interesse for flere historier og fakta om Amundsen, samt responderer svært positivt på konseptet, fremstår det lite sannsynlig at de vil oppsøke konseptet eller informasjon om Amundsen på egenhånd. Men, når de blir eksponert for konseptet (enten i klasserommet eller kommer over historiene på nettet) fungerer dette svært godt til å engasjere de unge i Amundsens liv.

Hvem var Roald Amundsen?

At Roald Amundsen var en norsk polfarer som er viktig for norsk historie, hersker det ingen tvil om i målgruppen. Flere har også fått med seg båten Fram som han brukte til ekspedisjon(er), og at han var den første til å nå sydpolen. Noen har også fått med seg at han bodde på Svartskog. De beskriver ham i svært positive ordlag, som en eventyrlysten mann som aldri gav opp, ledet teamet sitt på en god måte og greide å overleve uten problemer. **De beskriver og oppfatter Amundsen som en helt.**

Kunnskapen begrenser seg til overflatekunnskap. Dette har de lært på skolen for «lenge siden», noen har besøkt Fram-museet og et fåtall har sett filmen «Amundsen». De som har sett filmen gjorde det for å lære mer om norsk historie. «*Det er fint å lære noe når det samtidig er underholdende*». Andre har ikke hørt om at det fantes en film, eller ikke rukket/prioritert å se den enda.

Målgruppen vet hvem Amundsen er, men kjenner mindre til detaljene ved hans historier og liv. Dette gjør at de ganske tidlig i samtalsens løp ytrer ønske om å lære mer om Amundsen og hvem han var. *Dette må ses i lys av at deltakerne i gruppene på forhånd hadde blitt tilsendt «Amundsens siste dagbok» som trigget en interesse hos dem. Etter å ha lest historien ønsker de å vite mer om Amundsen og sier blant annet at han har en spennende og interessant historie.*

Få har hørt om Amundsens hjem, de som har hørt om det bor i nærområdet. De opplever det interessant å se et gammelt hus, ikke bare på grunn av Amundsen, men også fordi det er spennende å se hvordan man levde for så mange år siden – det blir som en tidskapsel.

Ordskyen over illustrerer respondentenes umiddelbare assosiasjoner til Roald Amundsen i gruppene. Jo større ordet er, jo flere ganger er det nevnt.

***Vil gjerne lære mer, hvis
det er på en ikke så
kjedelig måte***
(Eira, 16, Bærum)

“ ”

***Synes det er ganske fantastisk det han
har klart å utrette, ikke mange hadde
klart å gjøre det han gjorde***

(Madeleine, 19, Ås)

***Meget interessant, engasjementet
hans for oppdagelser er veldig
inspirerende. Spesielt når man hører han
var fra Norge***

(Fredrik, 17, Frogn)

***Han var generelt en veldig barsk mann
som greide å overleve uten problemer,
under flere omstendigheter***

(Ola, 15, Drøbak)

***Spennende fyr, veldig interessant.
Han var nokså fryktløs fikk jeg
inntrykk av***

(Anna, 16, Asker)

Umiddelbare reaksjoner på konseptet

Begge gruppene har utelukkende **positive umiddelbare reaksjoner** på konseptet. Det er de digitale elementene som trigger fordi det gjør det mulig å se/oppleve Amundsens hjem uten å være fysisk til stede. I tillegg vil dette i skolesammenheng være en langt mer inspirerende måte å lære på.

- Kult med kombinasjonen av det fysiske og digitale i AR-løsningen. Hadde vært gøy om det også var mulig å få til AR i klasserommet, samt inne i huset (ikke bare utenfor)
- Å kombinere det digitale i den fysiske opplevelsen ved huset (AR) kan gjøre det mer interessant å oppleve huset/Amundsen fysisk og mer attraktivt å dra dit enn det var før
- VR-løsningen trekkes frem som den mest spennende delen ved konseptet. Det er gøy å kunne «reise» både i tid og sted gjennom teknologi
- Dette er ny og spennende måte å lære på i klasserommet sammenliknet med dagens undervisningsform – gjør det enklere å lære om noe fordi man slipper å bare lese

Men de har også noen umiddelbare betenkeligheter:

- Det vil være viktig at VR-opplevelsen fungerer optimalt uten hakking eller dårlige visuelle fremstillinger/ser billig ut
- VR-opplevelsen krever at man har VR-briller tilgjengelig. Gjør løsningen mindre tilgjengelig for alle.
- Hva inneholder nettportalen? Fremstår kjedeligere enn de to andre løsningene, skal man bare lese? Hadde vært gøy om det var noe mer, som noen interaktive spill eller liknende.
- Noen få påpeker at opplevelsen av huset er «best fysisk»

Konseptet slik det ble presentert i gruppene:

Amundsens hjem er huset Roald Amundsen bodde i den siste delen av livet sitt. Huset står i dag slik Amundsen forlot det før han dro ut på sin siste ekspedisjon i 1928. Huset er som en tidskapsel og er i dag et museum som gjør det mulig å få et godt innblikk i Amundsens liv og historie. Huset ligger i Oppegård kommune, på Svartskog, nede ved sjøen. Nå er det ønskelig å gjøre opplevelsen i huset mer tilgjengelig for alle ved å digitalisere huset. Det har de tenkt til å gjøre på tre måter:

- **AR (augmented reality):** gjør det mulig å se historien gjennom mobiltelefonen når man er fysisk plassert utenfor huset, også når museet er stengt.
- **VR (virtual reality):** Gjør det mulig å ta med Amundsens hjem ut til klasserom der elevene kan oppleve Amundsens hjem og han historie gjennom VR-briller
- **Nettportal:** En løsning som gjør det mulig å bli kjent med Amundsen hjemme

Amundsens siste dagbok

Amundsens siste dagbok får mange positive tilbakemeldinger og lykkes i å trigge nysgjerrigheten til målgruppen. De beskriver innholdet i historien som **interessant og spennende.**

Innhold – spennende og mystisk

- *Amundsens siste dagbok* har et element av mystikk som gjør leseren nysgjerrig. Mystikken kommer både av dagboksnotatene (hva betyr de?) og en overhengende mystikk rundt hvordan Amundsen døde. Det er spennende å lese hans notater akkurat slik han skrev dem, og gøy å lære at han skrev ting slik de ble uttalt.
- Historien byr på ny kunnskap for målgruppen. Her får de vite ting de ikke visste (nok) om. Som for eksempel at han skrev dagbok/notater, hvordan han mest sannsynlig døde, at han bare forsvant, samt forholdet til Bess. De skulle gjerne visst enda mer. Finnes det flere ting man har funnet ut i ettertid rundt disse notatene?
- Dette er en annerledes måte å lese om Amundsen på. Det fungerer godt å koble historien til dagboksnotatene, da det skaper undring og mer nysgjerrighet rundt livet hans.

Tekst og språk – fengende, men til tider rotete

- Teksten har en personlig vinkling og et språk som målgruppen liker. Tekstens form og språk gjør at den ikke oppleves for lang
- Det er interessant å lese «forfatterens» undringer rundt hva dagboksnotatene kan bety – så lenge det ikke skli helt ut
- Teksten var delvis rotete og forvirrende av to årsaker: 1) Noen steder virket dagboksnotatene overflødige da de ikke gav noe mer til historien eller ble fulgt opp. 2) Historien hadde noen sidespor som gjorde det vanskeligere å følge hovedfortellingen
- Teksten kunne med fordel vært spisset og strammet opp, der det som ikke er relevant for å fortelle historien skrelles vekk. Eksempelvis trenger man ikke vite den nøyaktige fødselsdatoen til Bess. Det blir for mange detaljer som til slutt gjør totalinntrykket forvirrende

Jeg fikk lære mye som jeg ikke visste fra før, og livet hans var rett og slett interessant og mystisk
(Andrea, 15, Eidsvoll)

Synes den var litt interessant, og mye jeg ikke visste, som for eksempel hvordan han døde
(Daniel, 15, Ås)

Det var bra, men alt for mange unødvendige detaljer
(Andrea, 15, Eidsvoll)

Vanskelig å skjønne første gangen, måtte lese den et par ganger
(Isra, 16, Lørenskog)

Amundsens siste dagbok

Visualiseringen

Visualiseringen som er tiltenkt historien får gode tilbakemeldinger. Noen er kjent med en slik fortellerteknikk fra før, har lest andre saker slik og har positiv erfaring med det.

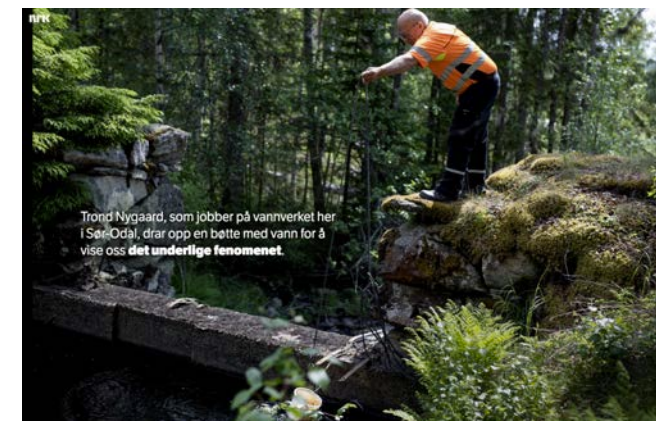
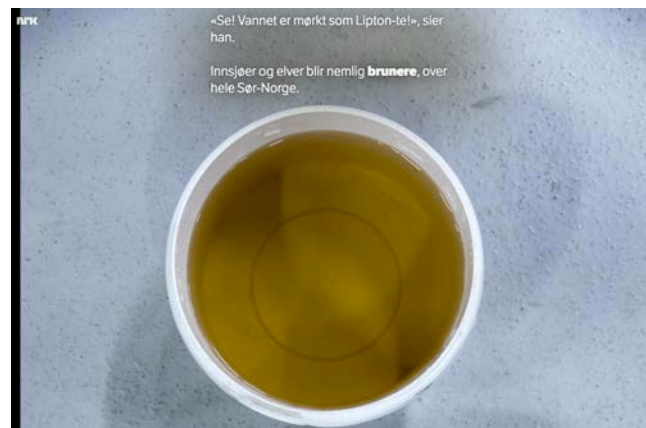
Spesielt er det lett å se for seg at formatet passer godt til de ulike dagboksnotatene som er med på å drive historien i *Amundsens siste dagbok*.

Formatet gjør mye tekst overkommelig, og det føles mer levende og personlig. Leseren blir «dratt inn» i historien på en helt annen måte enn om det var vanlig artikkelformat.

Men en slik visualisering ville det skapt mye større interesse for temaet enn bare en side med ren tekst, tror jeg

(Anna, 15, Asker)

NRK har en sak som er visualisert på samme måte som er tenkt å visualisere Amundsens siste dagbok. Her er skjermdump fra denne løsningen, der teksten kommer rullende over illustrerende bilder etter hvert som man scroller nedover. Se hele løsningen her: <https://www.nrk.no/jakten-pa-klimaendringene-1.14375177>

VR høres mest interessant ut, da får man jo beste innblikk med øynene, og da husker man hele opplevelsen på sin egen spesielle måte

(Ola, 15, Drøbak)

Wow så spennende og veldig kreativt. Det vil kunne bli enklere å lære på skolen

(Kristina, 18, Frogner)

Liker på en måte at det blir satset på sånne konsepter, fordi jeg interesserer meg en del i tekniske ting og å kombinere det med historie vil gjøre det mer spennende å få lære

(Runar, 19, Sofiemyr)

Interessant historie, synes det er kult at vi kan så mange år i ettertid lese om det han opplevde og tankene hans om det, ble mer og mer interessant mot slutten. Bra skrevet.

(Stephanie, 17, Lillestrøm)

Var spennende at historien ble koblet sammen med notatene

(Anna, 16, Asker)

Det var noen notater her og der pluss at et ikke alltid var fullstendige setninger

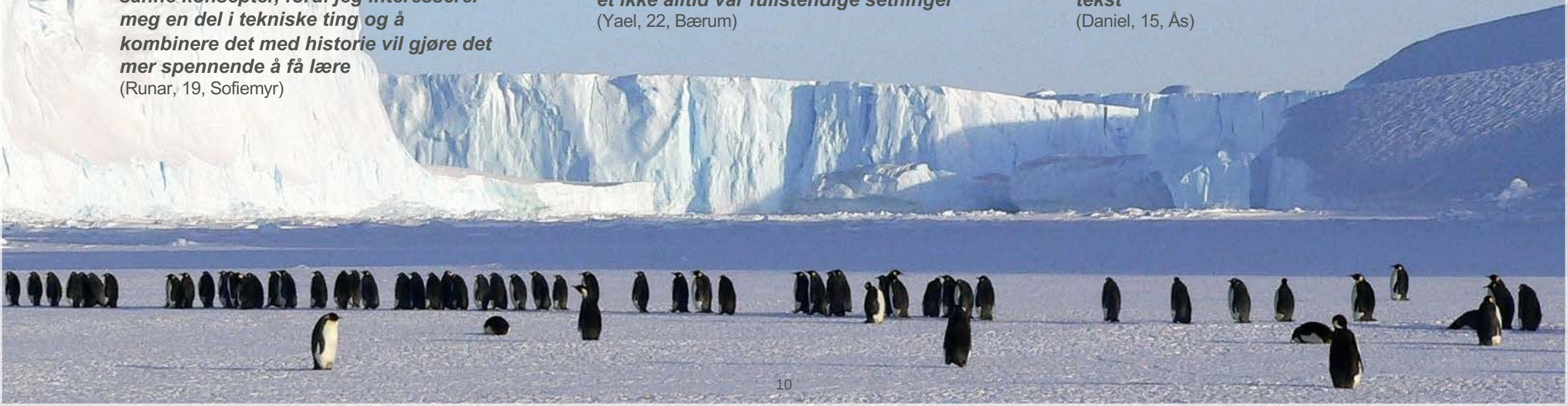
(Yael, 22, Bærum)

Dersom jeg hadde kommet over introen tror jeg at jeg hadde sjekket det ut ja. Og når jeg først har begynt å lese tror jeg både tekste og visualiseringen hadde gjort meg interessert

(Madeleine, 19, Ås)

Jeg hadde nok ikke lest det, og det er fordi jeg ikke interesserer meg. Men om vi hadde brukt det i undervisningen så hadde nok historien blitt mer spennende enn om det bare var ren tekst

(Daniel, 15, Ås)

Jeg er ganske nysgjerrig på hans historie, hvordan han levde og hvordan var hans forhold til hans kjæreste og hans familie kan være interessant

(Yael, 22, Bærum)

Bildet er hentet fra Wikipedia

Vil lære mer om Amundsen

Det er flere ting som målgruppen ønsker å lære mer om når det gjelder Amundsen. Men, først og fremst ønsker de å vite mer om hvem han var og lære mer om turene, livet hans og dødsfallet.

Hvem var egentlig Roald Amundsen?

HVEM – et rikere bilde av Amundsen

- Barndommen
- Kjærlighetslivet hans
- Familien hans
- Forholdet til Nansen
- Mer om hvem han var som person – hvilke negative sider hadde han?
- Hadde han noe hemmeligheter?
- Hva gjorde han da han møtte utfordringer?

HVA – oversikt og fakta

- Tidslinje av hele hans liv
- Dødsfallet – hva skjedde egentlig?
- Fakta om fly den gang da – hadde de black box, oppdatert informasjon om flyulykken, har det kommet frem noe nytt?

HVORFOR – hva som drev ham

- Årsakene til at han ble en polfarer
- Folk han så opp til og lot seg inspirere av

HVORDAN – detaljene og mer om spenningen

- Planlegging og forberedelser til turer
- Selve turene, hvordan var de? Hva skjedde der? Spesielt hvordan han og besetningen taklet utfordringer er interessant.
- Tankene han gjorde seg underveis på turene, lærdommen og erfaringene
- Evne til å overleve (hvordan overlevde han de gangene han overlevde i ekstreme situasjoner?)
- Å nå målene han satte seg

De andre historiene

I gruppene ble det lagt frem forslag til fem andre historier om Amundsen og hans liv. Disse fem historiene har alle noe for seg, og treffer bredt, men appellerer samtidig noe forskjellig. Felles for alle de fem historiene er at de beriker bildet av Amundsen og forteller om hans liv fra ulike vinkler. Dessuten blir det gjennom disse historiene fortalt på en ny og mer levende måte som oppleves gøy, inspirerende og interessant (gitt et språk og en form som på *Amundsens siste dagbok*). Det vekker til live en nysgjerrighet og interesse for å vite mer. Samtidig vil de først og fremst høre mer om det han er kjent for; polferdene. Det de lærte på skolen har begynt å falme i hukommelsen. Dette gjør Big Japan og Isbjørnen til de to minst interessante historiene fordi de fremstår minst relevante til Amundsens liv og historie.

War lecture

«Alltid spennende med krig». Denne appellerer spesielt til de som har en generell interesse for krig og historie.

Nordpolen til Sydpolen

Bredest appell da dette er helt i kjernen av hva Amundsen er kjent for og det de ønsker seg mer informasjon om.

Til Kiss

Spennende å høre om Amundsen som person – nye sider og følelseslivet. Kjærlighet og følelser kan de fleste relatere seg til.

Big Japan

Høres litt kjedelig ut, og krever at man er mer interessert i Amundsen fra før. En historie «for viderekomne».

Isbjørnen

Historien er enten veldig interessant og unik eller veldig uinteressant og irrelevant. En «nisjehistorie».

Synes at siste fanger minst, egentlig fordi den høres litt kjedelig ut bare. Tror også at alle disse kunne blitt digitalisert, det kommer veldig an på person hva slags tema man liker (Daniel, 15, Ås)

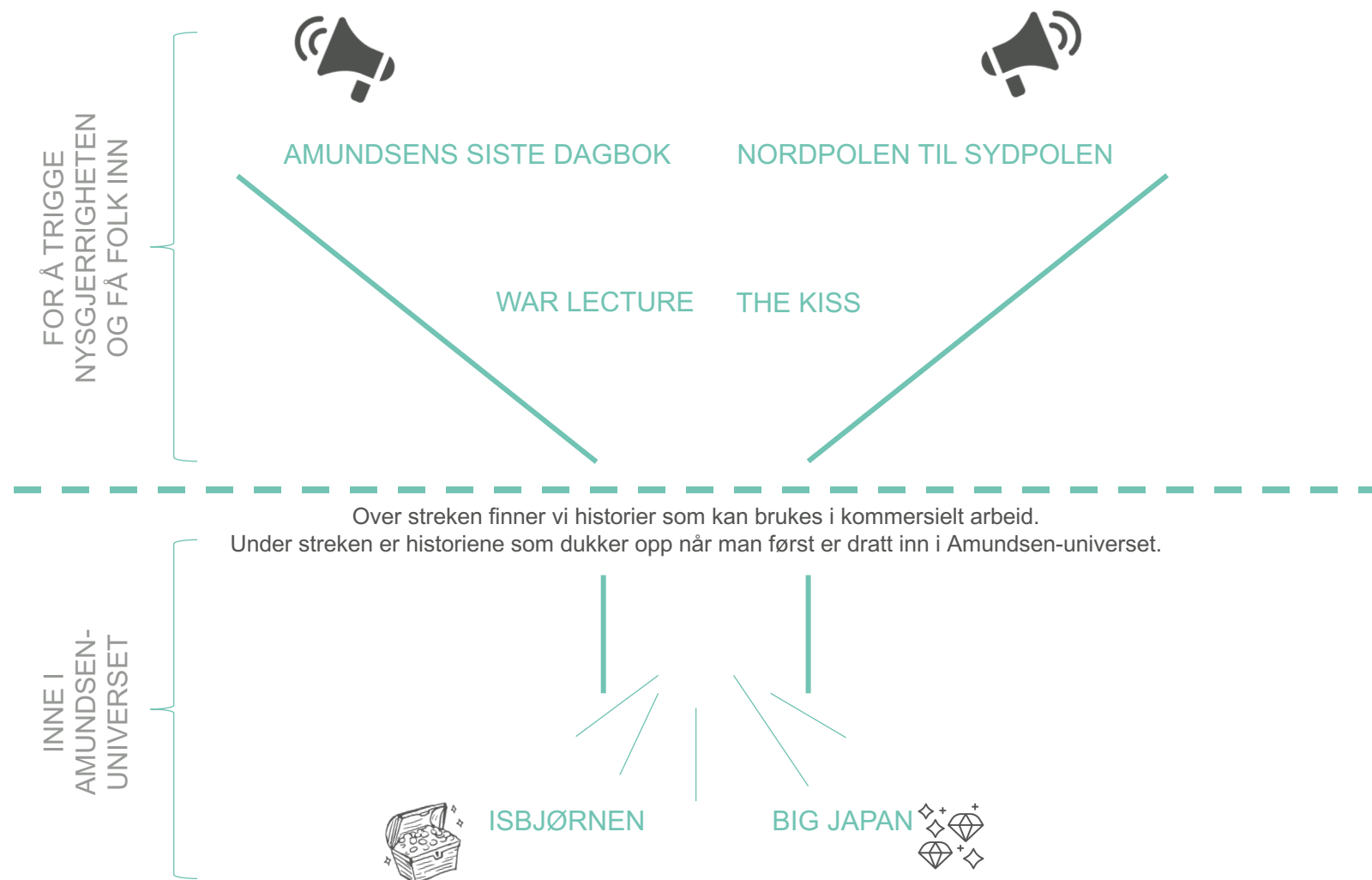
Til Kiss går mer på han som person og, og man får vite mer om han. Som hva han tenkte og følte, ikke bare hva han gjorde. Og Nordpolen til Sydpolen (Anna, 16, Asker)

Synes alt virker spennende å høre mer om, synes ikke Japan-historien høres kjedelig ut, vil jo vite mer om hvem han var og hva han stod for. (Stephanie, 17, Lillestrøm)

Historiene som lokker flere inn i Amundsen-universet

De seks historiene (inkludert *Amundsens siste dagbok*) kan basert på læringen fra gruppene deles inn etter en trakt:

- Øverst i trakten finner vi de historiene som favner bredest og mest sannsynlig egner seg best til å fange oppmerksomhet og trekke så mange som mulig inn i Amundsen-universet. Det er historier som går direkte på Amundsen og/eller berører temaer folk interesserer seg for eller kan relatere seg til. Om vi ser for oss Facebook-annonsering for å få flest mulig til å klikke seg inn i nettportalen, er det historiene øverst i trakten som bør løftes frem.
- Lenger ned i trakten finner vi historiene som appellerer best når leseren har fått dekket inn behovet etter informasjon/påfyll om hvem Amundsen var og hva han gjorde. Dette har trigget en nysgjerrighet og interesse for å lese mer. Her nede i trakten finner vi de unike historiene med uventede vinklinger og innhold, slik som Big Japan og Isbjørnen. Små «skatter» som oppdages vel inne i Amundsen-universet.
- Måten historiene fortelles og formidles ved språk, form og visuelt hjelper til med å dra leseren lenger og lenger ned i trakten.

DETTE INNSIKTSPROSJEKTET ER GJENNOMFØRT I

Hva er Yoice?

Yoice er et innsiktspanel for unge som bor i Akershus og er mellom 15 og 29 år. Her har de unge mulighet til å si sin mening om hva slags arrangementer, opplevelser og tilbud som skal være akkurat der de bor. Både unge med og uten flerkulturell bakgrunn, med og uten kulturell interesse skal være representert i Yoice.

Hva skal vi gjøre med alt vi lærer fra Yoice?

Innsikten går til Akershus fylkeskommune, Norsk Publikumsutvikling og de som leverer kulturtilbudene der de unge bor. Når de lærer og forstår hva de unge liker, mener og vil, kan de lage enda bedre arenaer og tjenester for de unge.

Innsikten sannes gjennom innsiktsaktiviteter som diskusjonsforum, chats, agentoppdrag eller små spørreundersøkelser.

Hvem står bak Yoice?

Yoice er en tjeneste levert av Opinion AS, på vegne av Akershus Fylkeskommune og Norsk Publikumsutvikling. Yoice er utviklet i forbindelse med markedsundersøkelser, og all personinformasjon blir behandlet konfidensielt. Du kan lese mer om Opinion her: www.opinion.no

